

Prof. dr hab. Piotr Łykowski
Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego
we Wrocławiu

RECENZJA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

PANI MGR HENG LIU

W ZWIĄZKU Z PRZEWODEM DOKTORSKIM REALIZOWANYM

NA UNIWERSYTECIE MUZYCZNYM FRYDERYKA CHOPINA

Pani Heng Liu urodziła się w Chinach, w ShanDong, zaś od roku 2016 przebywa w Polsce. Ukończyła studia II stopnia (z oceną celującą) na Wydziale Wokalno-Aktorskim Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie. Kopia dyplomu z dnia 26 września 2018 r. jest częścią przedstawionej dokumentacji. Wcześniejszą edukację muzyczną zrealizowała w Chinach – w Liceum i w Konserwatorium w Shen Yang.

Doktorantka rozpoczęła aktywne życie koncertowe już jako nastolatka, naturalnie mieszkając wówczas w Chinach. W roku 2015 wystąpiła w roli Musetty na studenckiej prezentacji opery *La Boheme* w Shen Yang. Od początku swoich studiów w Polsce bierze aktywny udział w życiu koncertowym, głównie w Warszawie i na Mazowszu. Uczestniczy również w licznych kursach mistrzowskich.

Przewód doktorski jest realizowany na forum Rady Dyscypliny Artystycznej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina, promotorem pracy jest prof. dr hab. Ewa Iżykowska-Lipińska.

Praca doktorska p. mgr Heng Liu pt. *Wpływ przemian społecznych w XX wieku i XXI wieku na rozwój chińskiej pieśni patriotycznej* składa się z dzieła artystycznego – nagrania dwunastu pieśni z towarzyszeniem fortepianu (gra Oksana Svekla) oraz dysertacji pisemnej.

Nie zdarzyło mi się dotąd recenzowanie jakichkolwiek dokonań na polu, które zdaje się być całkowicie nieznanym. Jest to doświadczenie tyleż budzące obawy, co budujące nowe sfery wiedzy i wrażliwości. Niemniej, stwierdzam, że zarówno jakość i estetyka śpiewu Kandydatki, jak i stopień wnikliwości części książkowej są nader satysfakcjonujące. Pomimo różnic kulturowych, w pełni odczuwa się zaangażowanie Autorki oraz wysoki poziom Jej kompetencji.

Dzieło artystyczne zawiera nagranie dwunastu pieśni, a część pisemna bardzo wnikliwą ich analizę: muzyczną i historyczną. Praca doktorska obejmuje następujące utwory:

Quing Zhu (1893-1959) – *Wo Zhu Chang Jiang Tou*

Liu Xue'an (1905-1985) – *Chang Cheng Yao*

Ren Guang (1900-1941) – *Yu Guang Qu*

Xian Xinghai (1905-1945) – *Huang He Yuan*

Zheng Lucheng (1918-1976) – *Yan'an Song*

Nie Er (1912-1935) – *Tie Ti Xia De Ge Nv*

Lu Zulong (1908-) – *Yi Qin'e Lou Shan Guan*

Sheng Mao (1928-2007)/Tang He (1922-2013) – *Qin Yuan Chun Xue*

Zheng Qiufeng (1931-) – *Wo'ai Mei Yuan Mei*

– *Pamir, Wo De Jia Xiang Duo Mo Mei*

– *Chun Tian Lai Le*

Liu Cong (1956-) – *Gu Yuan Lian*

Sporym zaskoczeniem jest dla mnie harmonia i melodyka prezentowanych utworów; autorzy w kreatywnej formie łączą elementy chińskiej muzyki ludowej i muzyki Zachodu, adaptują i rozwijają niektóre elementy tonalne i formalne. Są to utwory pozornie nietrudne, niemniej zawierające istotne dla narodu chińskiego przesłania. Wokalistka operuje głosem bardzo swobodnym i bogatym kolorystycznie. Stosuje zróżnicowaną dynamikę i artykulację, zaś skala ($b - b^2/c^3$), ambitus i tessitura utworów odpowiadają kryteriom typowym dla europejskich sopranistek. Nie odnotowałem uchybień intonacyjnych, bądź dźwięków wykonanych niedbale. Po kilkukrotnym przesłuchaniu płyty stwierdzam, że przedstawione dzieło artystyczne może dostarczyć europejskiemu odbiorcy pozytywnych doznań estetycznych; jest zrealizowane na wysokim poziomie artystycznym. Można zapewne poddać w wątpliwość, czy w przypadku znacznie trudniejszego materiału muzycznego, efekt byłby równie pozytywny. Niemniej, fakt odebrania rzetelnego wykształcenia (w ramach studiów drugiego stopnia) i posiadania wielokierunkowych umiejętności wokalnych i artystycznych (dyplom z oceną celującą!) stanowią absolutnie wystarczający gwarant profesjonalnego poziomu Pani Heng Liu. Przyjmuję zatem ten – pomimo mogącego budzić kontrowersje stopień trudności pieśni – materiał zdecydowanie pozytywnie. Moim zdaniem, dzieło należy traktować jako wycinek możliwości Doktorantki, zaś wybrany repertuar wynika z nader oryginalnych (jak na śpiewaczkę klasyczną) zainteresowań Kandydatki.

Praca pisemna nie pozostawia natomiast żadnego pola dla ewentualnych malkontentów; jest bardzo obszernym, profesjonalnie przygotowanym kompendium omawianego tematu. Praca zawiera sześć (olbrzymich) rozdziałów oraz streszczenie, wstęp

i podsumowanie. Autorka przedstawia historię chińskich pieśni patriotycznych i ich ewolucję na tle burzliwych dziejów. Kluczowy rozdział książki: *Analiza dzieła artystycznego nagranych na płycie CD – 12 pieśni patriotycznych* zawiera zatem dwanaście podrozdziałów. Każda z pieśni jest bardzo szczegółowo ukazana. Doktorantka metodycznie: wnikliwie i rzetelnie opisuje kolejno wszystkie elementy. Poznajemy sylwetkę każdego kompozytora i przybliżenia czasów, w których żył i tworzył wraz z wieloma specyficznymi okolicznościami wynikającymi z dość skomplikowanej historii Chin i narodu chińskiego. Następnie czytelnik ma możliwość zapoznania się z analizą poszczególnych pieśni, mając do dyspozycji kompletny materiał nutowy. Często przedstawione są również filmy (do których pieśni powstały) lub dzieła muzyczne, których są elementem składowym. Analiza pieśni obejmuje szczegółowe informacje na temat tekstu (wraz z tłumaczeniem na język polski) oraz analizę muzyczną /w niej: agogika i rytmika, tonacja, skala, rejestr oraz melodia i harmonia/. Omówiona jest także forma muzyczna i specyficzne cechy akompaniamentu fortepianowego.

Kompozytorzy (lub autorzy opracowań) to w większości uznani specjaliści, artyści i pedagodzy. Niektórzy z nich odebrali również rzetelne wykształcenie muzyczne w Europie. Część z pieśni została stworzona jako element ścieżki dźwiękowej do filmów, inne są fragmentami większych dzieł muzycznych. Wiele ma swoje prairódła w bardzo odległej przeszłości, inne powstały w czasach współczesnych. Jest również pieśń, której tekst napisał sam Mao Zedong (Mao Tse Tung). Rozwój warstwy muzycznej i tekstowej poszczególnych utworów również są w pracy skrupulatnie przedstawione.

Reasumując, wyrażam opinię, że jedynym niedostatkiem pracy są dość liczne literówki, błędy edytorskie i niezręczności wynikające z tłumaczenia pracy na język polski. Jestem przekonany, że merytoryczna zawartość prezentowanej pracy doktorskiej jest na tak wysokim poziomie, iż przyjęcie jej stanowi formalność.

Pracę doktorską Pani mgr Heng Liu oceniam pozytywnie i wnioskuję o jej przyjęcie.

Piotr Łykowski